

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

Hoe "Le Chéri Magnifique" stierf.

Pranzini, bijgenaamd « le Chéri Magnifique, » de bellâtre en de wurger van de rue Montaigne te Parijs, had een zeldzame voor-spraak, nog vóór zijn terechtstelling.

De verdediger van Pranzini, meester Demange, wendde vóór het Hof van Assisen gans zijn welsprekendheid en al zijn diplomatie aan, om zijn klant van de dood te redden.

Niettegenstaande de aanduidingen die op schuld wezen — onder meer de juwelen van zijn slachtoffers, die in zijn kamer gevonden werden — hield de beschuldigde tot het einde toe vol, dat hij totaal vreemd was aan de doodslag gepleegd op de demi-mondaine Régine de Montille, op haar meid Annette Grémeret en op de kleine Marie, het dochterke van de dienstbode. Hij werd niettemin tot de doodstraf verwezen.

Een verzoek om verbreking werd op 11

Augustus 1887 verworpen. Meester Demange verzocht om de gebruikelijke audiëntie bij President Jules Grévy. Het staatshoofd stond het terstond toe, te Mont Sous Vaudrey, waar hij uitrustte.

Toen meester Demange zijn pleidooi geëindigd had, vroeg president Grévy hem :

— Meester, komt er in die zaak een « kleine bruine man » voor,

zoals tijdens het onderzoek beweerd werd ? Zo die bestaat, zal ik genade verlenen.

— In eer en geweten, antwoordde meester Demange, moet ik u zeggen dat ik het niet weet. Wil ik het aan Pranzini vragen ?

— Ja, doe dat, zei de voorzitter van de Republiek.

Meester Demange begaf zich dadelijk naar de « Grande Roquette » en stelde aan de ter doodveroordeelde de vraag, die door het staatshoofd was gedaan geworden.

Pranzini dacht even na en vroeg dan :

— Zo de bruine man bestaat, wat zal in dat geval mijn straf zijn ?

— Levenslange dwangarbeid, antwoordde de advocaat.

— En zo hij niet bestaat ?

— ... dat weet ge...

Nog een seconde aarzelde Pranzini. Toen zei hij beslist :

— Neen. Ik wil vrij zijn of dood. Ik zal niet antwoorden.

En diep in zijn binnenste hield hij zijn geheim verborgen. Meester Demange kon niet anders doen, dan het antwoord aan de voorzitter van de Republiek overmaken, die in deze omstandigheden zijn beslissing handhaafde.

Pranzini stapte koelbloedig, zonder aanstellerij echter, naar het schavot. Beleefd weigerde hij de bijstand van een priester, evenmin als hij de bijstand aanvaardde van de beulsknechten.

Maar aan de voet van de guillotine gekomen, deed zich een plotse kentering in zijn houding voor. Hij keerde zich om en...

Een stem had zich laten horen, een heel ver verwijderde stem, zodat niemand haar horen kon. In de schaduw van meester Demange, waarvan de taak ten einde liep, stond een ander « wezen, » onzichtbaar en toch stralend, dat op zijn beurt voor de man in zijn stervensuur aan het « pleiten » ging.

« Ik had dorst naar zielen en wou tot elke prijs zondaars aan de eeuwige vlammen onttrekken, » schreef op veertienjarige leeftijd de kleine Thérèse Martin, die de Heilige Theresia van het Kindeke Jezus worden zou.

« Ik hoorde van een groot misdadiger gewagen en de naam van Pranzini, ter dood veroordeeld om afschuwelijke moorden bedreven te hebben, werd in mijn nabijheid uitgesproken. Zijn ongeloof deed zijn eeuwige verdoemenis voorzien.

« Diep in mijn hart voelde ik, dat ik zou verhoord worden en ik prevelde een naïef gebed :

« Mijn God, ik ben ervan verzekerd, dat gij vergiffenis aan de ongelukkige Pranzini zult schenken, zelfs als hij niet biechten wil, noch enig teken van berouw geven, zozeer heb ik vertrouwen in Uwe oneindige barmhartigheid. Het is mijn eerste zondaar en daarom smee ik u om een teken van berouw, wat mij troosten zal. »

« Vader liet mij nooit toe, de dagbladen in te kijken.

« De volgende dag echter, opende ik het blad « La Croix » en wat lazen mijn ogen... ?

« Pranzini was op het schavot geklommen, zonder gebiecht te hebben, zonderdat zijn zonden hem vergeven werden. Reeds sleurden de beulsknechten hem naar de guillotine, toen, gedreven door een plotse inval, hij zich omkeerde, het kruisbeeld, dat de priester hem toestak, vastgreep, en tot driemaal toe de heilige wonden zoende.

— Ik sterf onschuldig, zei hij vervolgens. Het is gedaan. God weze met mij...

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT.

(Vervolg)

Dan kwam hertog Karel van Lotharingen, schoonbroeder van de keizerin en landvoogd van de Oostenrijkse Nederlanden, in persoon onze gewesten besturen. Hij hield zijn hof te Brussel en verliet ons land niet meer.

Inmiddels was de kleine Maria het voorwerp gebleven van de zorg van Hendrik van Heverboom, en deze was nog verdubbeld als hem telkens op de verjaardag, waarop met het kind in het kasteel had gebracht, door een onbekende een beurs met honderd goudstukken toegezonden werd. Daar hij steeds het geld als een godheid aanbad versterkte hem dit nog meer in de overtuiging, dat de kleine aan rijke ouders moest toebehoren.

Maar toen de vrede afgekondigd werd, ontwaakte hij weldra uit zijn mijmerende gedachten. Nu was er de schelm schielijk bovenop. Gehouden voor een trouw Vlaams edelman, bevond hij zich onder de bescherming van de keizerin en hij behoefde niet meer te vrezen, door een Franse overmacht gedwarsboomd te worden.

Zoals het gewoonlijk gaat na een langdurige oorlog, had iedereen veel geleden; een groot aantal landerijen lagen nog braak, en handel en nijverheid beurden zich maar zeer langzaam op.

Veel deftige burgers en landslieden leden geldgebrek en werden door onmeedogende woekeraars hun laatste panden afhandig gemaakt.

Van deze guiten was jonkheer van Heverboom weldra een der bijzondersten en tevens een der listigsten geworden, daar hij alles zo slim aan boord wist te leggen, dat hij, in plaats van zich hatelijk te maken, in schijn doorging voor een rechtvaardig en goed raadgevend man.

En zulks was geen wonder, daar de slimme bedrieger nooit een aftroggelarij beging in zijn eigen naam.

Ook hij had de twee jaren, die hij op het kasteel werkloos had doorgebracht, zich beziggehouden met van veel burgers van de stad en enige landlieden van de omliggende gemeenten de staat en stand te weten te komen; zulks was hem maar gedeeltelijk gelukt. Maar wat hij wist was hem van veel nut in zijn oneerlijke praktijken.

VIII.

DE RENTENIER LUCAS VERBOELEN.

Destijds woonde te Aalst, in de Molenstraat, een eerlijk koopman, genaamd Josephus Verboelen. Zijn handel bestond meestal in grof lijnwaad en blauwe kielen, die hij lange tijd had rondgevent.

Het was een man van zo wat veertig jaar, vader van drie kinderen, waarvan het oudste slechts twaalf jaar telde en wiens huisvrouw, Brigitta, met een soort van lamheid was geslagen, die het

mens belette haar dagelijkse bezigheden te verrichten.

Bij de laatste inval van de Fransen hadden de soldaten zijn huis leeggeplunderd, en bijna al zijn blauwlinnen kielen gestolen.

Toen de rust in de stad was teruggekeerd, had Josephus Verboelen gepoogd zijn handel, zoveel het mogelijk was, wederom op te richten, doch de ongelukkige kwam schier alles te kort, en voornamelijk geld. Hij sukkelde zo enige tijd voort, maar, langs alle kanten achternagezeten door zijn schuldeisers, zag hij het ogenblik tegemoet, dat hij geen eer meer aan zijn handel zou kunnen doen.

Een welgestelde oom, de broeder van zijn vader, had hem verscheidene malen, doch telkens met zeer onbeduidende sommen ondersteund. Ook was de vriendschap, die de oude oom vroeger voor zijn neef gevoelde, daar zeer door verminderd. Joseph had dit bemerkt, en hij waagde het niet meer bij hem zijn nood te gaan klagen, uit vrees hem te vergrammen.

Maar hij had menigmaal van jonkheer van Heverboom horen spreken en van dezès hulpvaardigheid. Zijn woonhuis behoorde nog de koopman toe en hij besloot een poging te wagen om bij de jonkheer een voldoende som te bekomen, ten einde zijn handel behoorlijk te kunnen hernemen.

Slechts een jaar welvaart, zegde hij in zichzelf, en ik zal het geld terug kunnen geven, en dan ben ik gered.

's Anderendaags begaf hij zich naar het kasteeltje van de heer van Heverboom en helde aan.

Karel Kwakbeen opende, geleidde hem in de spreekplaats en bood hem een stoel aan, in afwachting dat hij zijn heer ging verwittigen.

Joseph zette zich neer en Karel verliet de kamer. Mijnheer liet zich zeer lang wachten, zodat het de koopman geweldig begon te verdrieten; eindelijk ging de deur open en de sluwe booswicht trad binnen. Na wederzijdse begroeting, zegde van Heverboom vriendelijk:

— Het is Joseph Verboelen, met wie ik de eer heb te spreken, nietwaar?

— Ja, mijnheer, antwoordde deze, half verlegen, ik kom u om een dienst verzoeken.

— Een dienst!... Indien het in mijn macht staat, zal ik u die niet weigeren; gij zijt de neef van de heer Lucas Verboelen, de rentenier, en dit pleit in uw voordeel, want deze is een door en door eerlijk man.

— Mijnheer, hernam Joseph, gij hebt waarschijnlijk gehoord, op welke baldadige wijze de soldeniers, nu twee jaar geleden, mijn winkel hebben geplunderd.

— Ja, beste vriend, dit was waarlijk ongelukkig.

— Zoals gij zegt, mijnheer, zeer ongelukkig, daar van dit ogenblik af mijn handel begon te verzwakken en ik nu gebrek heb aan geld, om mijn schulden te betalen.

— Zo, zo! Maar gij hebt een rijke oom, die zal u helpen.

— Mijn oom heeft mij reeds verscheidene malen geldelijk ondersteund, dat is waar, maar zijn vriendschap is hierdoor verkoeld, en ik durf zijn hulp niet meer inroepen, uit vrees hem te vergrammen en later door hem te worden ontferd...

(Wordt vervolgd).